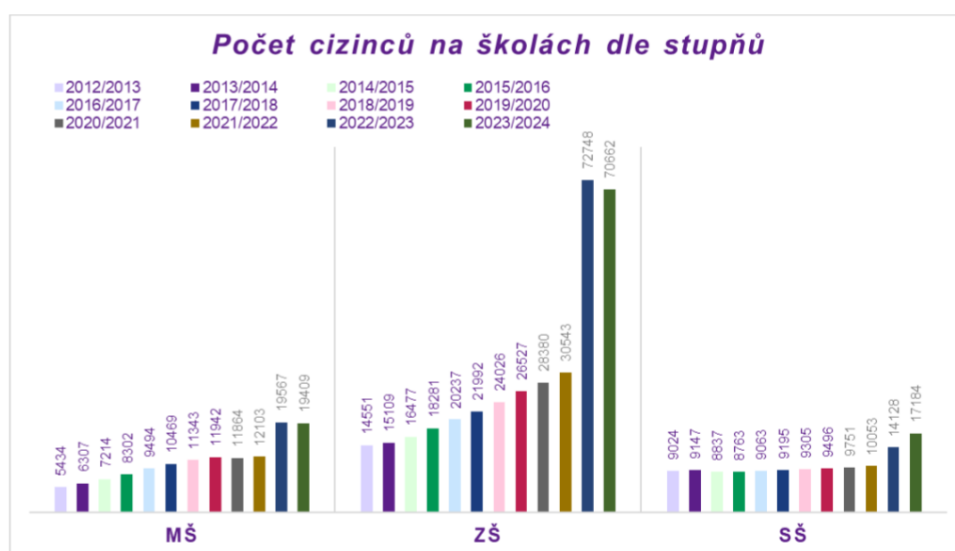

Pro rozvoj potenciálu potřebují vícejazyčné děti pozornost a podporu

Kristýna Titěrová a kol.

Vícejazyčné děti¹ s neznalostí češtiny potřebují mnohaletou podporu v rozvoji vyučovacího jazyka, aby se dostaly na úroveň srovnatelnou s rodilými mluvčími. Tato podpora zahrnuje systematickou výuku češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) i jazykovou podporu přímo ve výuce. Pro mnoho vyučujících, ale i pro vzdělávací systém jsou zatím tyto potřeby neviditelné, týká se to zejména dětí s pokročilejší češtinou. Dostatečnou podporu ale nemají ani začátečníci. Proto jsou děti školně neúspěšné a v mnoha případech vzdělávání předčasně opouštějí.

Zdroj: Statistická ročenka školství, MŠMT

Celkově je ve vzdělávacím systému od mateřských po střední školy více než 100 tisíc dětí s cizí státní příslušností. Jejich počet se na základních školách zvyšoval významně již před válkou na Ukrajině. Po příchodu uprchlíků z Ukrajiny je v ZŠ více o 40 tisíc dětí z ciziny. Děti postižených a traumatizovaných válkou, v neúplných rodinách, mnohdy v nevyhovujících bytových i materiálních podmínkách.

Celkově je v ZŠ 7 % dětí z ciziny, z čehož 4 % tvoří uprchlíci z Ukrajiny.

V MŠ počty dětí z ciziny tak strmě nerostou. Důvodem není nižší počet dětí z ciziny, ale nedostatečné kapacity mateřských škol. Přitom včasná příprava před nástupem do základního vzdělávání je pro školní úspěšnost nesmírně důležitá.

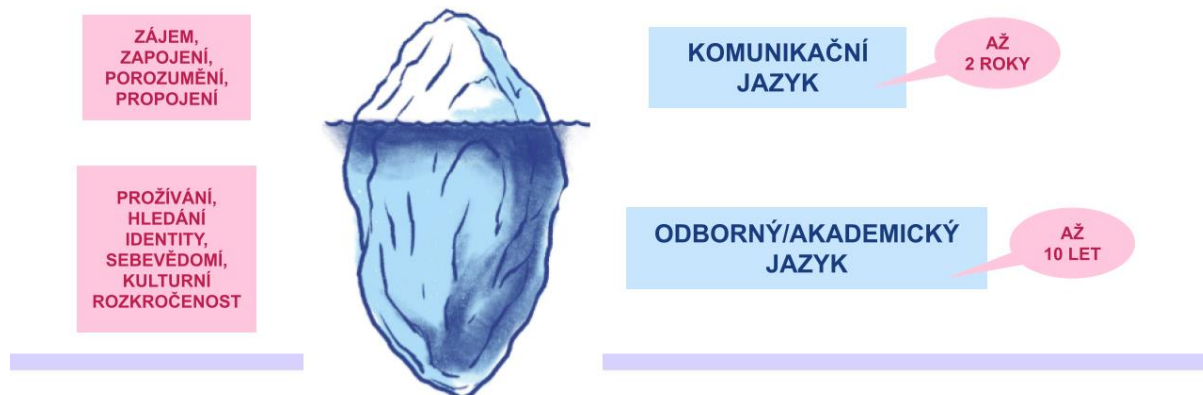
¹ V tomto dokumentu používáme děti jako zastřešující pojem pro děti v MŠ, žáky a žákyně ZŠ a SŠ, ale i děti, které se v současné chvíli v českém vzdělávacím systému nevzdělávají (např. uchazeči o studium na SŠ bez znalosti češtiny).

Ani na SŠ počet cizinců významně nestoupá. Tam je příčin několik - jednotné přijímací zkoušky, nedostatečná znalost vyučovacího jazyka, nepřipravenost středních škol vzdělávat vícejazyčné žáky a žákyně a někde i nedostatek kapacit. Účast na středoškolském vzdělávání je mezníkem pro kvalifikaci a uplatnění na trhu práce i ve společnosti.

Tento graf ukazuje důležité informace i trendy. Ale z pohledu vzdělávání v něm **chybí zásadní informace**. Jak umí tyto děti česky? A jsou ve školách další děti s neznalostí nebo nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, které mají české či dvojí občanství? Tato data jsou klíčová pro nastavení vzdělávací politiky směřující k rovným příležitostem, přesto se dlouhodobě nesbírají.

Potřebujeme změnit paradigma - nepotřebujeme nutně vědět, kolik je v ČR dětí z ciziny, ale jak umí česky.

Neviditelné potřeby - Pozornost? Podpora? Potenciál?

Neviditelnost potřeb vícejazyčných dětí, ať už v oblasti prožívání, hledání identity a utváření sebevědomí, nebo v úrovni osvojení vyučovacího jazyka, má negativní dopady na wellbeing i školní úspěšnost těchto dětí. Pokročilou úroveň v druhém, nebo dalším jazyce získáme po pěti až sedmi letech, v ojedinělých případech to trvá až 10 let. Přitom většina vyučujících, ale i nároková podpora v jazykové přípravě sleduje pouze začátečníky v prvním roce po příchodu.

Pozornost je klíč k podpoře a rozvoji potenciálu.

Jak je cílená podpora v jazyce dostupná a sledovatelná?

Podle odhadu ředitelů ZŠ:

12 % cizinců s neznalostí jazyka
→ 1 % z celkového počtu žáků ZŠ

4,3 % s neznalostí jazyka nejsou cizinci

Zdroj: data MŠMT.

Graf ukazuje počet žáků a žákyň s cizí státní příslušností a těch, kteří dostali podporu v češtině jako druhém jazyce (dle § 20 a § 16 školského zákona). Ve školním roce 2022/23 přibýlo na ZŠ více než 40 tisíc žáků a žákyň, převážně z Ukrajiny. Ti všichni měli nárok na jazykovou přípravu dle § 20 školského zákona. Čerpala ji pouhá polovina z nich (konkrétně 20 917). Některé školy hledaly jiné cesty jazykové podpory, které dočasně umožnil zákon Lex Ukrajina, není ale sledováno, v jaké míře ani kvalitě.

Většina z těchto dětí nemá po jednom roce výuky v ČR jazyk osvojený na dostatečnou úroveň². Ve školním roce 2023/24 by tedy měly čerpat podporu z § 16 školského zákona, tedy z podpůrných opatření. Z údajů z konce září 2023 vyplývá, že počet dětí na ZŠ, které tuto podporu čerpají, se dramaticky nezvýšil, naopak oproti loňsku dokonce poklesl (podporu čerpá pouhých 682 dětí z celé ČR!). Děti, které jsou v ČR déle než rok, tedy zůstávají bez jazykové podpory. Což se zákonitě promítne do jejich školní úspěšnosti.

V systému chybí plynulý přechod do následné podpory pro děti pokročilejší v češtině, stávající způsob podpory má příliš mnoho bariér a je zdlouhavý.

Nutnost vyšetřovat děti v pedagogicko-psychologické poradně jen kvůli nedostatečné znalosti češtiny je zásadní bariéra.

V září 2023 bylo poprvé zjišťováno, kolik je v základních školách dětí bez znalosti jazyka. Podle odhadu ředitelů je to **8 783 dětí**. To je 1 % ze všech žáků na ZŠ a **12 % ze všech žáků cizinců**. Údaj je včetně 381 občanů ČR. Ti tvoří 4,3 % ze všech žáků s neznalostí jazyka.

Zjišťování ale neprobíhalo na základě testování, jen odhadem ředitelů škol. Některé děti tedy mohly zůstat neviditelné. Stejně jako nejsou viditelné děti s pokročilejší úrovní češtiny.

² Dokládají například opakovaná šetření PAQ Research.

Ve **středních školách** je jazyková příprava novým a zatím dočasným opatřením, kterého se v loňském školním roce účastnila **pouze čtvrtina nově příchozích** a celkově je podporována pouze 7 % žáků s cizí státní příslušností (jazykovou přípravou i podpůrnými opatřeními).

Jak se dětem ve škole daří?

ZŠ

- nejvíc propadají v 1. a 6. třídě (všechny děti)
- propadají **3x častěji** než občané ČR
  - **předčasné odchody ze ZŠ**
- **44 x častěji zařazeni** o 1 a více ročníků níže

SŠ

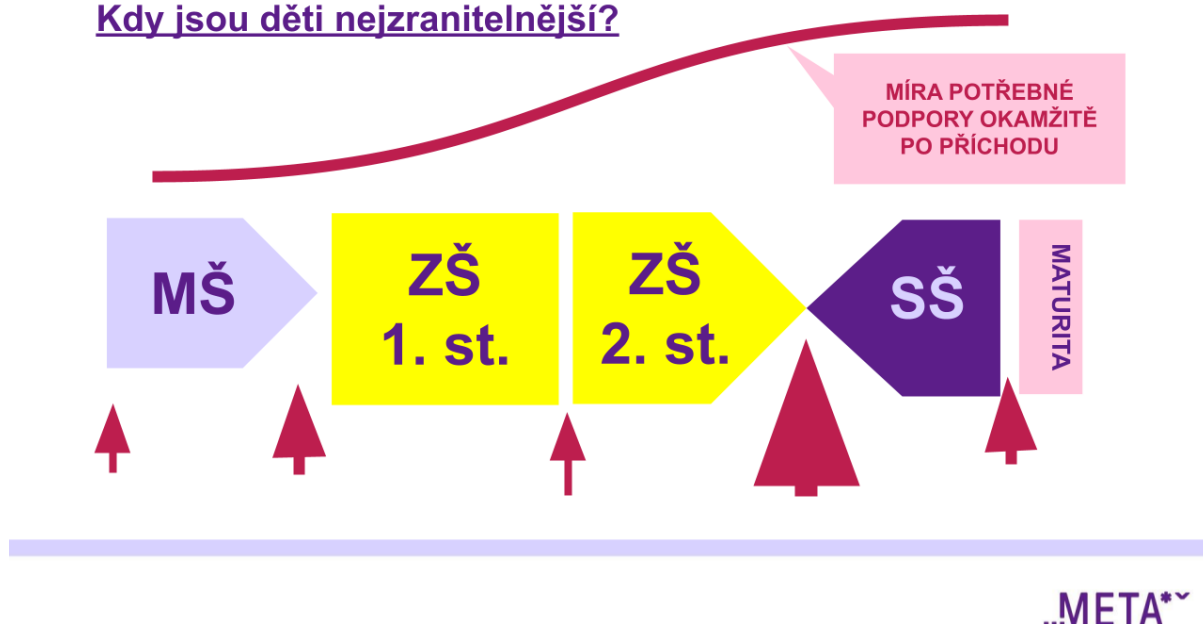
- pravděpodobnost, že studium řádně nedokončí, je až **2x vyšší** než u občanů ČR
- vloni nastoupil na učiliště rekordní počet žáků z ciziny, **33%** z nich už vzdělání opustilo

Zdroj: Data MŠMT

..META*

Školní neúspěšnost vícejazyčných dětí se systematicky nesleduje. Jediná data, která se dají analyzovat jsou za opakování ročníků a předčasné odchody ze vzdělávání. V obou případech jsou děti s cizí státní příslušností násobně více ohroženy.

Kdy jsou děti nejzranitelnější?

Mateřské školy

Děti bez znalosti jazyka jsou v MŠ nejzranitelnější hned po nástupu do školy. Přitom na jazykovou přípravu mají nárok až v posledním, předškolním roce. Nebo jako podpurné opatření přes poradnu. Této podpory se opakovaně dočká méně než 200 dětí v celé ČR. Nepřístupnost předškolního vzdělávání a podpora až v posledním roce před vstupem na ZŠ způsobuje velkou zranitelnost těch nejmenších a zároveň je příčinou školní neúspěšnosti v následující vzdělávací dráze.

Základní školy

Děti s cizí státní příslušností propadají v první i šesté třídě častěji než děti s občanstvím ČR. Přechody v základní škole jsou bez podpory velmi komplikované a potřeby dětí systematicky nesledujeme, ani na ně nereagujeme.

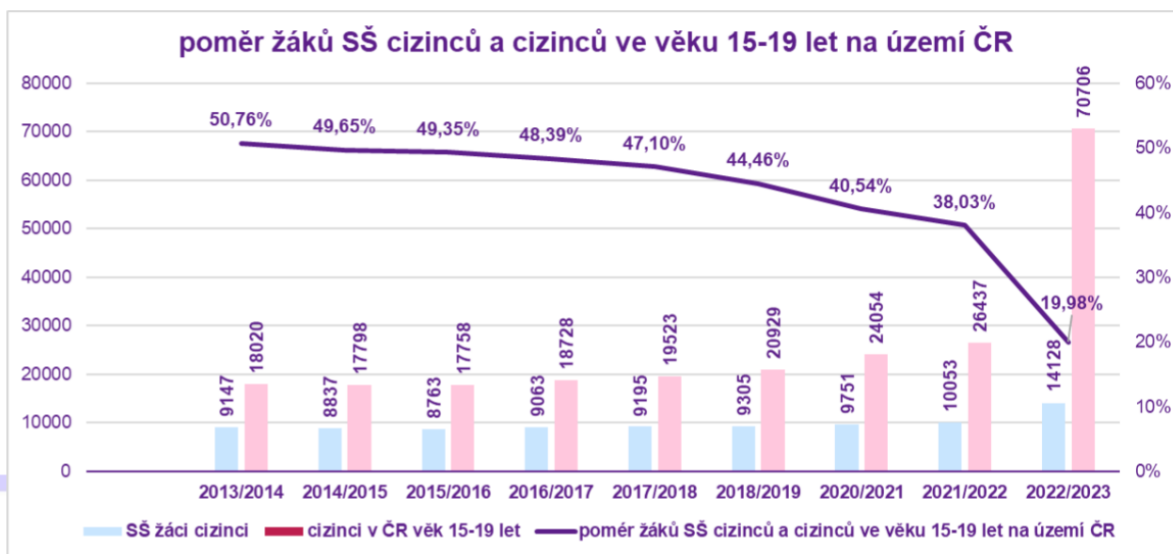
Střední školy

V období přechodu na SŠ jsou vícejazyčné děti nejzranitelnější. Obzvlášť pokud nastoupí do českého vzdělávacího systému na druhém stupni, nejkritičtější je to od 7. ročníku výš. Nemají nárok na větší rozsah podpory a čekají je jednotné přijímačky. Před přestupem na SŠ neexistuje jazyková příprava pro nově příchozí s ukončeným základním vzděláním v zemi původu, nebo pro ty, co byli v ČR jen krátce. Tady je zřejmě největší drop out. Vzdělávání opouští vícejazyčné děti i v průběhu středoškolského studia.

Maturita

Data o úspěšnosti vícejazyčných žáků a žákyň u maturity (z češtiny) se systematicky nesbírají a nevyhodnocují, ale víme, že úspěšnost žáků s úlevou podle § 20 u maturitního didaktického testu v roce 2022 byla **80,7 % oproti 90,5 %** ostatních testovaných (týkalo se pouze 151 žáků a žákyň). U vázané zkoušky (písemná práce + ústní zkouška) byl rozdíl v úspěšnosti vícejazyčných žáků a žákyň o více než 11 % horší (76,8 % žáků podle § 20 oproti 88 % u ostatních).

Kde je viditelně největší deficit?

Zdroj: srovnání dat ČSÚ a MŠMT.

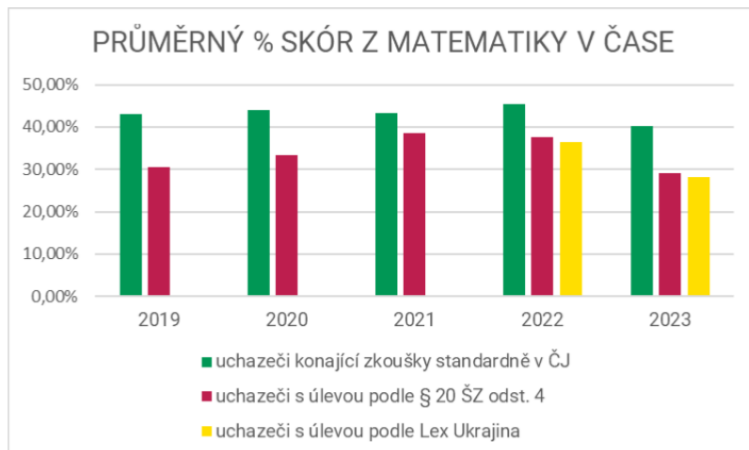
Srovnáním dat o žácích středních škol s cizí státní příslušností a o cizincích ve věku 15 - 19 let pobývajících na území ČR vidíme, kolik mladých lidí je mimo vzdělávací systém. Poměr žáků z ciziny studujících střední školy se za posledních 10 let významně snížil. Příchod uprchlíků z Ukrajiny tento zásadní problém ještě více zviditelnil.

Jedním z důvodů kriticky nízkého počtu studujících cizinců je **nedostatečná jazyková příprava před a během studia střední školy.**

Po Covidu se psychické zdraví dětí a mladých lidí významně zhoršilo. Podle výzkumu NUDZ se 1 ze 7 dětí a dospívajících potýká s psychickými problémy, 30 % dospívajících dívek a 13 % chlapců uvádí, že se více než jednou týdně cítí "na dně". Duševní rozpoložení vícejazyčných dětí se nesleduje, ale kvůli kulturní rozkročenosti i migrační zkušenosti patří k zranitelným skupinám. Neúčast ve vzdělávání může mít na psychiku obrovské dopady.

Pro společnost je vyloučení ze středního vzdělávání a tím způsobená nekvalifikovanost mladých vícejazyčných lidí především velkou ekonomickou ztrátou.

Úspěšnost u jednotné přijímací zkoušky (matematika)

Pozn.: uchazeči s úlevami podle Lex Ukrajina konali test z matematiky v ukrajinštině

Zdroj: CERMAT.

Státní jednotná přijímací zkouška (JPZ) je pro vícejazyčné děti obrovskou bariérou v přestupu na střední školu s ohledem na jejich studijní cíle a potenciál. JPZ neumožňuje mnohým uchazečům s jazykovou bariérou uspět v přijímacím řízení na obory odpovídající jejich zájmu a studijnímu potenciálu.

Jednotná přijímací zkouška je často kritizována za to, že **neověřuje skutečné znalosti a dovednosti dětí**, ale funguje jako **rozřazovací test**. Pro úspěch ve zkoušce jsou často nezbytné placené přípravné kurzy a doučování, a to i u dětí, které celou povinnou školní docházku absolvovaly v základní škole v ČR obklopeny svým prvním jazykem.

Pro vícejazyčné děti znamená jednotná přijímací zkouška dvojnásobnou bariéru. Čeština není jejich prvním jazykem a mnohdy absolvovaly x let školní docházky v základní škole mimo ČR, kde získávaly gramotnost ve svém prvním jazyce. Zkoušku je obtížné zdolat i v případě, že mají nárok na některé úlevy v přijímacím řízení. Tito uchazeči mají jen mizivou šanci uspět při přijímacím řízení v testech z českého jazyka i z matematiky.

Data o úspěšnosti vícejazyčných uchazečů v češtině se nesledují. Můžeme tak vidět pouze jejich úspěšnost u testování z matematiky, pokud si mohli požádat o úlevu dle § 20 (nově příchozí do ČR) nebo dle Lex Ukrajina. Jsou konstantně méně úspěšní než ostatní uchazeči. Tito uchazeči mají místo testu z češtiny pohovor. Ten ovšem není žádným způsobem standardizován a přitom je pro přijímání zásadní.

Co ztrácíme?

- **potenciál a motivaci vícejazyčných dětí**
  - wellbeing
  - dovednosti a vědomosti
  - jazykové kompetence
  - adekvátní uplatnění na trhu práce
- **wellbeing a potenciál vyučujících**
- **příjmy do státního rozpočtu** (až 2,8 mil. Kč za průměrný produktivní věk každého nekvalifikovaného jednotlivce)
- **sociální soudržnost, bezpečí, soulad s hodnotami demokratické společnosti**

Ilustrační fotografie – akční skupina Náš hlas na výzkumném pikniku

..META*~

Jaké je řešení?

Prevenčí školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání je **odstupňovaná a adresná podpora jazykového rozvoje a podpora wellbeingu (dětí i vyučujících).**

- začít sledovat **úroveň jazyka** a poskytovat na základě toho **podporu dětem - změnit legislativu a organizaci**
- vytvořit kurikulum a testy v češtině jako druhém jazyce a **poskytnout podporu vyučujícím - posílit metodickou podporu škol a vzdělávání vyučujících**

A0-A2

B1-B2

C1-C2

..META*~

Co můžeme společně změnit v krátkodobém horizontu?

- Po načtení novely školského zákona Parlament ČR **schválí aktuální návrh úpravy školského zákona**, který umožní odpuštění testu u přijímací zkoušky z českého jazyka rozšířené skupině vícejazyčných dětí o ty, které se vzdělávaly v zahraničí dva roky v posledních čtyřech letech před konáním zkoušky (§ 20 odst. 4 ŠZ). Je to dílčí řešení, ale i tak bude mít pozitivní dopad na mnoho uchazečů o SŠ bez dostatečné znalosti vyučovacího jazyka.
- Zároveň v této novele poslaneckou či senátorskou iniciativou navrhne a následně Parlament ČR přijme **pozměňovací návrh školského zákona**, který upraví § 16 a §

20 tak, aby jazyková příprava a následná jazyková podpora z podpůrných opatření byly dostupné na základě zjištěné jazykové úrovně všem dětem, které ji potřebují.

- V návaznosti na pozměňovací návrh MŠMT nastaví systém **orientačního zjišťování jazykové úrovně** pro děti všech stupňů škol, aby mohl být na základě těchto zjištění stanoven finanční nárok na jazykovou přípravu³. Cílem zjišťování bude bezodkladně identifikovat děti s jazykovou úrovní nižší než A2 (jejich vstupní úroveň), tedy ty, kteří zatím nedosáhli komunikační úrovně jazyka a potřebují jazykovou přípravu. A to nejen k začlenění do vzdělávání, ale především jako podporu adaptace na nové prostředí, podporu wellbeingu.
- Zároveň s tím je nutné, aby MŠMT nastavilo systém **ověřování jazykové úrovně** pro děti všech stupňů škol, jehož cílem bude na základě zjištění posoudit **ukončení jazykové přípravy** (výstupní úroveň má být A2) a nastavena navazující jazyková podpora v kmenové škole⁴.
- Stejně tak je potřeba nastavit systém **ověřování jazykové úrovně po každém absolvovaném školním roce** jazykové podpory z § 16 tak, aby podpora byla poskytována efektivně a na základě zjištěných potřeb. MŠMT kromě určení ověřovacích nástrojů⁵ nastaví ve spolupráci s krajskými úřady také systém sledování dat o realizované jazykové podpoře na všech stupních (MŠ, ZŠ, SŠ) a kontrolu čerpání finančních prostředků.
- V prováděcích předpisech pro jednotlivé stupně škol MŠMT následně upraví způsob organizace jazykové přípravy (§ 20) a podpory (§ 16) tak, aby byla **dostupná všem dětem bez zbytečného odkladu** v kmenové či určené škole (vč. podmínek v MŠ a pro distanční vzdělávání pro děti v ZŠ, které se nemohou účastnit výuky v určené škole).
- Větší dostupnost jazykové přípravy z § 20 a jazykové podpory z § 16 bude nutné **vyžadovat vyšší financování**. Bude nezbytné, aby vláda alokovala do rozpočtu MŠMT dostatečné finanční prostředky na její zajištění. Za poslední dva školní roky vstoupilo do českého vzdělávacího systému přes 60 tisíc dětí s neznalostí vyučovacího jazyka. Tyto děti by nyní měly vstoupit (a zatím se to neděje) do podpory z § 16 a být v ČDJ podpořeny kmenovou školou. Ačkoliv budou náklady na jejich podporu v tuto chvíli relativně vysoké, z dlouhodobého hlediska se celé společnosti vrátí⁶.

V aktuálně projednávané novele Školského zákona je prostor jen pro dílčí část změn, jež potřebujeme zavést jako prevenci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání vícejazyčných dětí, je potřeba pokračovat s dalšími klíčovými změnami napříč vzdělávacím

³ Využít je možné stávající **orientační test** <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/kurikulum-cestiny-jako-druheho-jazyka>, a <https://cizinci.npi.cz/kurikulum/>

⁴ Využít je možné **Nástroj pro zjišťování jazykových kompetencí v ČDJ na ZŠ**, vytvořen NPI ČR v rámci projektu APIV A, který zahrnuje víceúrovňový jazykový test řečových dovedností od jazykové úrovně A1 až po B2 dle SERRJ, dále rozhovor s žákem a učitelovo hodnocení jazykové kompetence žáka v češtině. Dostupný na <https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/>.

⁵ I zde je možné využít a případně upravit **Nástroj pro zjišťování jazykových kompetencí v ČDJ na ZŠ**, viz výše.

⁶ Rozdíl bilance vůči státu za průměrný produktivní věk jednotlivce, který má pouze základní vzdělání, a tím, kdo získal střední vzdělání s výučním listem, je odhadován na 2,3 milionu Kč, u SŠ s maturitou dokonce 2,8 milionu. Zdroj: PAQ Research, 2021. Mají děti v Česku stejné šance ve vzdělávání? Hlavní zjištění studie Nerovnosti ve vzdělávání jako zdroj neefektivity.

systémem. Tyto změny se budou promítat do mnoha systémových opatření a legislativních úprav, a proto je potřeba je zastřešit **vytvořením strategického dokumentu**, který tyto systémové změny propojí do ucelené strategie. Z těchto důvodů potřebujeme poslaneckou či senátorskou iniciativou **přijmout usnesení**, které MŠMT zaváže do konce roku 2025 k vytvoření “*Strategie pro prevenci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání vícejazyčných dětí, žáků a žákyní*”, a to prostřednictvím systematické a diferencované podpory vyučovacího jazyka v návaznosti na zjištěnou úroveň vyučovacího jazyka.

Co touto změnou získáme?

- Zvýšením dostupnosti, změnou organizace jazykové přípravy z § 20 a současně upřesněním kompetencí při zjišťování potřebnosti dané podpory, **snížíme významně bariéry**, kterým prozatím vícejazyčné děti při vstupu do podpory čelí. Děti tak již při vstupu do české školy dostanou příležitost učit se česky a nebudou sedět několik měsíců ve třídě bez porozumění, bez podpory a bez povšimnutí.
- Dostatečná jazyková podpora **už při docházce v MŠ** pomůže snížit počet odkladů a umístování vícejazyčných dětí do přípravných tříd. V neposlední řadě pomůže snížit nároky na vzdělávání vícejazyčných dětí v 1. třídě a jejich jazykovou podporu.
- Tím, že přesuneme zjišťování a následně i rozhodování o jazykové podpoře z § 16 na ředitele školy, v níž se dítě vzdělává, vyjmeme z rozhodování pedagogicko-psychologické poradny, která doporučování těchto podpůrných opatření realizovala z důvodu kapacitních i kompetenčních v minimální míře. **Poradny tím získají prostor** věnovat se (z pohledu vícejazyčných žáků) pouze dětem, které kromě neznalosti vyučovacího jazyka mají i další speciální vzdělávací potřeby⁷.
- Přesunutím této pravomoci na ředitele školy se zvýší významně počet dětí, které se budou účastnit jazykové podpory z § 16 a tím se zvýší výrazně jejich **šance na školní úspěšnost**, protože si budou moci češtinu systematicky rozvíjet.
- Každá škola, ve které se vzdělávají vícejazyčné děti, bude mít vyučujícího ČDJ, tedy **odborníka na jejich podporu**, který bude oporou také ostatním vyučujícím, kteří to nutně potřebují⁸.
- Vyučující získají **přehled o pokrocích vícejazyčných dětí** v rozvoji češtiny a budou moct sledovat jejich školní úspěšnost.

⁷ K těmto změnám vyzývají ŠPZ již od roku 2016, tedy od začátku platnosti novely § 16 Školského zákona. K zjišťování jazykové úrovně chybí poradnám dlouhodobě nástroje i kompetence (pedagogicko-psychologické poradny nemají specialisty na výuku ČDJ, protože se fenoménem vícejazyčnosti nezabývají). Do jejich gesce spadají děti, které vyžadují speciálně-pedagogickou péči. Navíc, v souvislosti s vysokým vytížením ŠPZ, které nemají kapacity věnovat se dětem se speciálně-vzdělávacími potřebami (SVP), vyšetřovat “pouze” jazykovou úroveň a na základě toho doporučovat podporu v češtině mnohdy (ač nezákonně) odmítají.

⁸ Odkaz na video z Našeho hlasu.

Co potřebujeme změnit ve střednědobém horizontu?

- Na základě usnesení potřebujeme, aby MŠMT vypracovalo do konce roku 2025 “Strategii pro prevenci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání vícejazyčných dětí, žáků a žákyň” a následně ji začalo bezodkladně implementovat .
- Strategie bude zohledňovat změny v následujících oblastech:
  - **vytvoření kurikula češtiny jako druhého jazyka** pro předškolní, základní a střední vzdělávání až do úrovně B2⁹ a následná implementace jako **obor vzdělávání do RVP** všech stupňů vzdělávání (MŠMT, NPI).
  - rozšíření legislativního nároku na úpravy podmínek přijímacího řízení na střední školy **podle § 20 školského zákona na všechny žáky s nedostatečnou znalostí českého jazyka** bez ohledu na státní příslušnost, občanství, typ pobytu nebo dobu vzdělávání mimo území ČR. Do úrovně B2 se bude u JPZ podle této úpravy **zjišťovat úroveň osvojení vyučovacího jazyka** a výsledek testu bude ekvivalentem didaktického testu z ČJL. Upravit je potřeba také testování z matematiky (MŠMT, CERMAT).
  - rozšíření legislativního nároku na úpravy podmínek skládání maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury **podle § 20 školského zákona na všechny žáky s nedostatečnou znalostí českého jazyka** bez ohledu na státní příslušnost, občanství, typ pobytu nebo dobu vzdělávání mimo území ČR. Přičemž u žáků do úrovně B2 bude **zjišťovat úroveň osvojení vyučovacího jazyka** a výsledek testu bude ekvivalentem didaktického testu z ČJL (MŠMT, CERMAT).
  - **vytvoření testů češtiny jako druhého jazyka** pro zjišťování dosažené úrovně pro potřeby přestupu na SŠ a konání maturitní zkoušky z ČJL. (CERMAT)
  - příprava podmínek pro implementaci **přípravného (desátého) ročníku před vstupem na SŠ pro uchazeče s jazykovou úrovní A0 - B1¹⁰** v návaznosti na zjištěné jazykové kompetence při přijímacích zkouškách nebo na základě výstupního ověřování jazykové úrovně při ukončování ZŠ.
  - **řešení podpory odborných kapacit k výuce ČDJ, ale i podpory vícejazyčných dětí v aktivitách MŠ i ve výuce na ZŠ, SŠ pro všechny vyučující** na úrovni pregraduální přípravy vyučujících, ale i ve spolupráci s NPI, krajskými vzdělávacími centry a neziskovými organizacemi.

⁹ V návaznosti na již existující kurikulum ČDJ v <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/kurikulum-cestiny-jako-druheho-jazyka>, a <https://cizinci.npi.cz/kurikulum> a v podpůrném materiálu pro RVP PV.

¹⁰ MŠMT začalo v roce 2022 s meziresortní diskuzí řešení implementace přípravného ročníku. Na tuto diskuzi je možné navázat. K zavedení přípravného ročníku před vstupem na SŠ vydala META, o. p. s. samostatná doporučení v roce 2020 a jsou dostupné na <https://cloud.meta-ops.eu/wp-content/uploads/2020/06/zaveden-ro-n-ho-p-pravn-ho-kurzu-na-s-.pdf>. V roce 2022/23 jsou tyto přípravné ročníky realizovány ve třech krajích ČR pod metodickou podporou METY, která má zkušenosti s realizací již 8 let, a zároveň jsou v podobě nultých ročníků již druhý školní rok realizovány v Praze za podpory MHMP a UNICEF.

Co touto změnou získáme?

- **Vyučující získají kurikulární i metodickou podporu** pro výuku ČDJ i sledování školní úspěšnosti, čímž se zvýší kvalita výuky i wellbeing vyučujících.
- Úpravou podmínek testování, ale i zavedením přípravného ročníku pro ty, co mají velmi malou znalost češtiny, **předejdeme předčasným odchodům ze vzdělávání**, které se v současné době týkají vysokého procenta vícejazyčných dětí.

Materiál vznikl v rámci projektu *Náš hlas – zmocňování mladých lidí s migrační zkušeností*, který podpořil Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a zmocnění znevýhodněných skupin. Program je financován z Fondů EHP a Norska.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

| Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
Nadace Olgy Havlové

SKAUTSKÝ
INSTITUT